

รายงานผลการศึกษา

เรื่อง

การจัดการน้ำในแปลงนาแบบเปียกสลับแห้งตามช่วงอายุการเจริญเติบโตของข้าว
พันธุ์พิษณุโลก 2 ในฤดูนาปรัง (ปีที่ 2)

โดย

นางสาวกัญชลิณี แจ่มปุย

สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 2 (พิษณุโลก)

ส่วนการใช้น้ำชลประทาน

สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

กรมชลประทาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปี 2560

รายงานผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง	การจัดการน้ำในแปลงนาแบบเปียกสลับแห้งตามช่วงอายุการเจริญเติบโตของข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 ในฤดูนาปรัง (ปีที่ 2) Alternate Wetting and Drying Irrigation for Different Growth Stages of Phitsanulok 2 Variety in Dry Season (year 2 nd)	
ทะเบียนวิจัย	601316523167	
ผู้ดำเนินการ	นางสาวกัญชลิณี แจ่มปุย	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
ผู้ร่วมดำเนินการ	นายวีระ ศรีสะอาด	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
	นางมณฑนา สุจริต	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
	นายผั่น ศรีมา	เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
ผู้ตรวจสอบ	นางมณฑนา สุจริต	หัวหน้าฝ่ายวิจัยการใช้น้ำชลประทาน
ที่ปรึกษา	นายณัฐพัชร์ วงษ์ศุภลักษณ์	ผู้อำนวยการส่วนการใช้น้ำชลประทาน
หน่วยงานเจ้าสังกัด	สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 2 (พิษณุโลก) ส่วนการใช้น้ำชลประทาน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน	
ระยะเวลาดำเนินการ	วันที่ 8 ธันวาคม 2559 ถึง วันที่ 4 เมษายน 2560	
สถานที่ดำเนินการ	แปลงเกษตรกร (บ้านทุ่งसान) หมู่ 15 ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก 65150	
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต และเปรียบเทียบ การเจริญเติบโต ผลผลิต ปริมาณการใช้น้ำ และค่าความสามารถในการผลิตของน้ำ (water productivity) กับการให้น้ำแบบขังน้ำตลอดอายุปลูก (แบบดั้งเดิม) ของข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 ในฤดูนาปรัง ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีแบบสั่งตัด	

การจัดการน้ำในแปลงนาแบบเปียกสลับแห้งตามช่วงอายุการเจริญเติบโตของข้าว พันธุ์พิษณุโลก 2 ในฤดูนาปรัง (ปีที่ 2)

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง ในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต เพื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโต ผลผลิต ปริมาณการใช้น้ำ และค่าความสามารถในการผลิตของน้ำ กับการให้น้ำแบบขังน้ำตลอดอายุปลูก (แบบดั้งเดิม) ของข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 ในฤดูนาปรัง ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีแบบสั่งตัด เพาะกล้าตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2559 ปักดำวันที่ 25 ธันวาคม 2559 และเก็บเกี่ยววันที่ 4 เมษายน 2560 ทำการศึกษานแปลงเกษตรกร (บ้านทุ่งसान) ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วยวิธีการให้น้ำ 5 วิธีการ ได้แก่ การให้น้ำแบบขังน้ำตลอดอายุปลูก เปรียบเทียบกับการให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งตามช่วงระยะการเจริญเติบโต 4 วิธี คือ การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งช่วงการเจริญเติบโตทางลำต้น การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งช่วงการเจริญเติบโตทางการสืบพันธุ์ การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งตลอดอายุปลูก และ การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้ง 2 ครั้ง (ระยะแตกกอและระยะตั้งท้อง) ผลการศึกษาพบว่า การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งในทุกวิธีการมีผลทำให้ความสูงต้น ความยาวรวง จำนวนเมล็ดต่อรวงและจำนวนเมล็ดดีต่อรวงลดลง แต่ส่งผลให้จำนวนต้นตอกอและจำนวนรวงต่อกอเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการให้น้ำแบบขังน้ำตลอดอายุปลูก ในด้านผลผลิต พบว่า การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งในทุกวิธีการส่งผลให้ผลผลิตลดลง 3.95-7.16 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบเทียบกับการให้น้ำแบบขังน้ำตลอดอายุปลูก (956.25 กิโลกรัมต่อไร่) แต่สามารถลดปริมาณการใช้น้ำลงได้ 13.02-18.20 เปอร์เซ็นต์ โดยการให้น้ำแบบเปียกสลับแห้งตลอดอายุปลูก สามารถประหยัดน้ำได้สูงที่สุดเท่ากับ 18.20 เปอร์เซ็นต์ (ปริมาณการใช้น้ำรวม 523.85 มิลลิเมตร) และมีความสามารถในการผลิตของน้ำสูงที่สุด เท่ากับ 1.09 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อเปรียบเทียบกับการให้น้ำแบบขังน้ำตลอดอายุปลูก ซึ่งใช้น้ำรวมเท่ากับ 640.38 มิลลิเมตร และมีความสามารถในการผลิตของน้ำเท่ากับ 0.93 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร